

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0414

Neįgaliųjų apsauga teikiant peticijas: įgyta patirtis

2021 m. spalio 7 d. Europos Parlamento rezoliucija „Neįgaliųjų apsauga teikiant peticijas: įgyta patirtis (peticijos Nr. 2582/2013, 2551/2014, 0074/2015, 0098/2015, 1140/2015, 1305/2015, 1394/2015, 0172/2016, 0857/2016, 1056/2016, 1147/2016, 0535/2017, 1077/2017, 0356/2018, 0367/2018, 0371/2018, 0530/2018, 0724/2018, 0808/2018, 0959/2018, 0756/2019, 0758/2019, 0954/2019, 1124/2019, 1170/2019, 1262/2019, 0294/2020, 0470/2020, 0527/2020, 0608/2020, 0768/2020, 0988/2020, 1052/2020, 1139/2020, 1205/2020, 1299/2020, 0103/2021 ir kt.)“ (2020/2209(INI))

(2022/C 132/11)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į gautas peticijas negalios klausimais, nurodytas šios rezoliucijos pavadinime, ir į ankstesnius Peticijų komiteto svarstymus dėl šių peticijų,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 19 ir 48 straipsnius, 67 straipsnio 4 dalį bei 153, 165, 168 ir 174 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija), ypač į jos 3, 21, 24, 26, 34, 35, 41 ir 47 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 1, 3, 10 ir 17 principus,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją (NTK) ir į tai, kad 2011 m. sausio 21 d. ji įsigaliojo vadovaujantis 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimu 2010/48/EB dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos sudarymo Europos bendrijos vardu ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į NTK bendrąsias pastabas – pripažintas jos įgyvendinimo gaires,
- atsižvelgdamas į Tarybos, valstybių narių ir Komisijos elgesio kodeksą, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos vykdomo Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo ir atstovavimo jai vidaus tvarka ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į JT neįgaliųjų teisių komiteto (toliau – NT komitetas) 2015 m. spalio 2 d. baigiamąsias pastabas dėl Europos Sąjungos pirminės ataskaitos,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į Europos ombudsmeno strateginį tyrimą dėl to, kaip Europos Komisija užtikrina, kad neįgalieji galėtų naudotis jos interneto svetainėmis,
- atsižvelgdamas į Tarybos priemonę, kuria sukuriama peržiūrėta ES lygmens struktūra, reikalaujama pagal Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos 33 straipsnio 2 dalį,

⁽¹⁾ OL L 23, 2010 1 27, p. 35.

⁽²⁾ OL C 340, 2010 12 15, p. 11.

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Europos ombudsmeno strateginį tyrimą dėl to, kaip Europos Komisija stebi ES lėšų panaudojimą neįgaliųjų ir vyresnio amžiaus asmenų teisei į savarankišką gyvenimą skatinti,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros 2020 m. pagrindinių teisių ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „2020–2030 m. ES darbotvarkės dėl neįgaliųjų teisių kūrimas“,
- atsižvelgdamas į Europos lyčių lygybės instituto parengtą 2020 m. lyčių lygybės indeksą,
- atsižvelgdamas į 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1371/2007 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrincijų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvą 2000/78/EB, nustatančią vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategija“ (COM(2021)0101),
- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas (Kovos su diskriminacija direktyva (COM(2008)0426)) ir 2009 m. balandžio 2 d. Parlamento poziciją dėl šio pasiūlymo ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 1998 m. birželio 4 d. Tarybos rekomendaciją dėl neįgalių asmenų automobilių stovėjimo kortelės ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 14 d. Tarybos rekomendaciją (ES) 2021/1004, kuria nustatoma Europos vaiko garantijų sistema ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 27 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2010–2020 m. Europos strategijos dėl negalios vertinimas“ (SWD(2020)0291),

⁽³⁾ OL L 315, 2007 12 3, p. 14.

⁽⁴⁾ OL L 151, 2019 6 7, p. 70.

⁽⁵⁾ OL L 327, 2016 12 2, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 321, 2018 12 17, p. 36.

⁽⁷⁾ OL L 188, 2019 7 12, p. 79.

⁽⁸⁾ OL L 303, 2000 12 2, p. 16.

⁽⁹⁾ OL C 137 E, 2010 5 27, p. 68.

⁽¹⁰⁾ OL L 167, 1998 6 12, p. 25.

⁽¹¹⁾ OL L 223, 2021 6 22, p. 14.

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2020 m. balandžio 17 d. rezoliuciją dėl suderintų ES veiksmų kovojant su COVID-19 pandemija ir jos padariniais ⁽¹²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 18 d. rezoliuciją dėl Europos strategijos dėl negalios po 2020 m. ⁽¹³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl intelekto sutrikimų turinčių asmenų ir jų šeimų teisių COVID-19 krizės metu ⁽¹⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. balandžio 29 d. rezoliuciją dėl Europos vaiko garantijų sistemos ⁽¹⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 10 d. rezoliuciją dėl Tarybos direktyvos 2000/78/EB, nustatančios vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus, įgyvendinimo atsižvelgiant į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją ⁽¹⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2018 m. lapkričio 29 d. rezoliuciją dėl neįgalių moterų padėties ⁽¹⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2016 m. lapkričio 3 d. tyrimą *European structural and investment funds and people with disabilities in the European Union* („Europos struktūriniai ir investicijų fondai bei neįgalieji Europos Sąjungoje“),
 - atsižvelgdamas į savo 2017 m. rugsėjo 15 d. tyrimą *Inclusive education for learners with disabilities* („Įtraukus negalią turinčių besimokančiųjų švietimas“),
 - atsižvelgdamas į savo 2015 m. spalio 9 d. tyrimą *The protection role of the Committee on Petitions in the context of the implementation of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities* („Peticijų komiteto apsauginis vaidmuo įgyvendinant JT neįgaliųjų teisių konvenciją“) bei jo atnaujintas 2016 m., 2017 m. ir 2018 m. versijas,
 - atsižvelgdamas į savo 2016 m. rugpjūčio 15 d. išsamią analizę *The European Accessibility Act* („Europos prieinamumo aktas“),
 - atsižvelgdamas į savo 2018 m. gegužės 8 d. tyrimą *Transport and tourism for persons with disabilities and persons with reduced mobility* („Transportas ir turizmas neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims“),
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. liepos 15 d. tyrimą *The Post-2020 European disability strategy* („Europos strategija dėl negalios po 2020 m.“),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir 227 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto laišką,
 - atsižvelgdamas į Peticijų komiteto pranešimą (A9-0261/2021),
- A. kadangi apie 1 proc. visų peticijų, kurias kasmet gauna Peticijų komitetas, yra susijusios su įvairiais klausimais dėl negalios;
- B. kadangi ES yra apie 87 mln. neįgaliųjų ⁽¹⁸⁾;

⁽¹²⁾ OL C 316, 2021 8 6, p. 2.

⁽¹³⁾ OL C 362, 2021 9 8, p. 8.

⁽¹⁴⁾ OL C 371, 2021 9 15, p. 6.

⁽¹⁵⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0161.

⁽¹⁶⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0075.

⁽¹⁷⁾ OL C 363, 2020 10 28, p. 164.

⁽¹⁸⁾ Komisijos narės H. Dalli 2021 m. kovo 3 d. išžanginės pastabos dėl 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategijos.

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

- C. kadangi 37 proc. ES gyventojų nuo 15 metų amžiaus susiduria su (vidutiniais arba itin dideliais) fiziniais ar sensoriniais apribojimais ⁽¹⁹⁾;
- D. kadangi peticijos negalios klausimais atskleidžia, kokius sunkumus patiria neįgalieji, taip pat tai, kad jie susiduria su diskriminacija ir kliūtimis kasdieniame gyvenime ir negali naudotis tokiomis NTK nustatytais pagrindinėmis laisvėmis ir teisėmis, kaip prieiga prie viešojo transporto ir apstatytos aplinkos, gestų kalbų vartojimas, finansavimas ir lygios galimybės siekiant dalyvauti švietimo ir profesinio mokymo veikloje;
- E. kadangi visuotinai pripažįstama, kad kasdieniame gyvenime neįgalieji ir toliau susiduria su įvairiomis kliūtimis ir diskriminacija, dėl kurių negali naudotis pagrindinėmis laisvėmis ir teisėmis, nustatytais pagal taikytinas ES ir JT teisės aktų sistemas; kadangi tai apima negalios statuso tarpusavio pripažinimą valstybėse narėse, dėl kurio nebuvimo trikdoma neįgaliųjų judėjimo laisvė ES, galimybę naudotis viešuoju transportu, fizinį, sensorinį ir kognityvinį apstatytos aplinkos, prekių, paslaugų ir programų prieinamumą, gestų kalbų ir visų kitų prieinamų komunikacijos ir informacijos priemonių bei būdų naudojimą, lavinimosi ir profesinio mokymo finansavimą ir lygiavertę prieigą prie jų, galimybę patekti į darbo rinką, galimybę gauti asmeninę pagalbą ir tapti bendruomenės dalimi bei lygias galimybes ir vienodą požiūrį įsidarbinimo ir profesinėje srityje;
- F. kadangi visi neįgalieji turi vienodas teises visose gyvenimo srityse tokiu pat pagrindu, kaip ir kiti, bei teisę į neatimamą orumą, vienodą požiūrį, nepriklausomą gyvenimą, savarankiškumą ir visapusišką dalyvavimą visuomenės gyvenime, taip pat teisę tikėtis, kad jų indėlis į ES socialinę, politinę ir ekonominę pažangą bus gerbiamas ir vertinamas;
- G. kadangi informacija, pateikiama peticijose, kurias Parlamentui teikia neįgalieji arba kurios yra susijusios su klausimais dėl negalios, gali tapti informacijos apie NTK įgyvendinimo nacionaliniu ir ES lygmenimis spragas šaltinis ir būti naudinga rengti teisės aktus visose politikos srityse;
- H. kadangi Peticijų komitetas atlieka apsauginį vaidmenį, siekdamas užtikrinti, kad ES laikytusi NTK formuodama politiką ir imdamasi teisėkūros veiksmų ES lygmeniu; kadangi Peticijų komiteto paprašyta sudaryti ES lygio struktūrą kartu su Europos ombudsmenu, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra ir Europos neįgaliųjų forumu, kaip per savo 2017 m. sausio 16 d. įvykusį 3 513-ąjį susitikimą patvirtino Taryba;
- I. kadangi Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas yra akcentavęs peticijų, susijusių su neįgaliųjų teisėmis, svarbą atsižvelgiant į Parlamento vaidmenį ir atsakomybę, apibrėžtus pagal ES bendruosius NTK įgyvendinimo stebėsenos principus;
- J. kadangi Peticijų komitetas, atlikdamas savo vaidmenį, turi ypatingą pareigą apsaugoti neįgaliųjų teises ES, kad jie galėtų naudotis savo pagrindinėmis laisvėmis ir teisėmis, užtikrinamomis pagal ES teisę ir NTK; kadangi turima informacija apie šias teises yra neužtektingai išsami ir nepakankamai prieinama;
- K. kadangi Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas itin vertina nepaprastai svarbų Peticijų komiteto, kaip tilto, jungiančio ES gyventojus, Parlamentą ir kitas ES institucijas, bei svarbios priemonės piliečiams į dalyvaujamąją demokratiją įtraukti, vaidmenį; kadangi teisė teikti peticijas Parlamentui yra viena pagrindinių kiekvieno ES gyvenančio asmens ir kiekvienos joje veikiančios organizacijos teisių bei nepakeičiamas tiesioginis faktinės informacijos šaltinis;
- L. kadangi teisė teikti peticijas ir peticijų nagrinėjimo procesas turėtų būti matomesni ir prieinamesni visiems asmenims ir organizacijoms ES, įskaitant neįgaliuosius; kadangi šiuo požiūriu Peticijų komitetas turėtų užtikrinti geresnį matomumą ir pakankamą informavimą, rengdamas tikslines informavimo ir sąmoningumo ugdymo kampanijas bei ypatingą dėmesį teikdamas pažeidžiamoms grupėms, įskaitant neįgaliuosius; kadangi Parlamentas dar nėra sukūręs savo peticijų sistemos veiksmingumo rodyklės ir nerenka statistikos duomenų apie peticijų nagrinėjimą;

⁽¹⁹⁾ Eurostatas, *Functional and activity limitations statistics* („Funkcinių ir veiklos apribojimų statistika“), 2020 m. gruodžio mėn. gauti duomenys.

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

- M. kadangi NTK yra pirmoji tarptautinė žmogaus teisių sutartis, kurią bus ratifikavusi ES ir visos jos valstybės narės;
- N. kadangi ES ir penkios valstybės narės nėra ratifikavusios NTK fakultatyvaus protokolo;
- O. kadangi lygybės sąjunga visiems visomis jos prasmėmis yra vienas iš dabartinės Komisijos politinių gairių prioritetų;
- P. kadangi peticijose nuolatos atkreipiamas dėmesys į apribojimus, susijusius su neįgaliųjų galimybėmis mokytis: dėl to jų dalyvavimas švietimo veikloje nesiekia gyventojų vidurkio, o tai, savo ruožtu, kelia socialinės ir ekonominės atskirties grėsmę; kadangi švietimo sistemą anksčiau laiko palieka kas ketvirtas neįgalusis ⁽²⁰⁾;
- Q. kadangi už lygybės klausimus atsakingos Komisijos narės vaidmuo buvo nepaprastai svarbus rengiant naują 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategiją (2021–2030 m. Europos strategiją dėl negalios);
- R. kadangi savo rezoliucijose Parlamentas yra ne kartą raginęs valstybes nares įgyvendinti deramą politiką ir užtikrinti, kad neįgalieji galėtų visapusiškai naudotis savo socialinėmis, politinėmis ir ekonominėmis teisėmis;
- S. kadangi valstybės narės turi pareigą užtikrinti, kad visi ES gyventojai turėtų teisę į veiksmingą gynybą anksčiau pagal įstatymą įsteigtame nepriklausomame ir nešališkame teisme ir kad kiekvienas turėtų galimybę konsultuotis, būti ginamas ir atstovaujamas;
- T. kadangi po to, kai Peticijų komitetas kreipėsi į visų valstybių narių nuolatinės atstovybės klausimu dėl peticijos Nr. 0535/2017, 24 valstybės narės išsamiai informuoja apie pažangą, daromą įgyvendinant NTK, kurios vienas kertinių principų yra prieinamumas;
- U. kadangi siūloma Kovos su diskriminacija direktyva, pagal kurią – taikant horizontalųjį požiūrį – būtų užtikrinama didesnė apsauga nuo visų rūšių diskriminacijos, tebėra blokuojama Taryboje ir kadangi tai tęsiasi jau daugiau nei dešimtmetį;
- V. kadangi prieinamumas yra naudojimosi visomis kitomis NTK numatytomis teisėmis tuo pačiu pagrindu, kaip ir kiti, prielaida; kadangi Komisija yra pasiūliusi ne vienus veiksmus šiuo metu galiojančių teisės aktų dėl prieinamumo įgyvendinimui stebėti ir naujas priemones kliūčių nevaržomai ES kurti;
- W. kadangi tokiais ES lygmens iniciatyvomis, kaip Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas, skatinamas viešųjų erdvių pritaikymas vyresnio amžiaus asmenų ir neįgaliųjų poreikiams; kadangi konkurso apdovanojimą pelno miestai, kurie politinių sprendimų priėmimo lygmeniu išsipareigoja įtraukti neįgaliuosius ir gerbti jų teises, atsižvelgia į neįgaliųjų poreikius ir palaiko socialinį dialogą su neįgaliųjų ir vyresnio amžiaus asmenų organizacijomis; kadangi pritaikant viešąsias erdves bus ne tik padedama kovoti su socialine atskirtimi, bet ir prisidedama prie ekonomikos augimo;
- X. kadangi ne vienoje peticijoje iliustruojamos neįgaliųjų prieigos prie apstatytos aplinkos, transporto, informacinių ir ryšių technologijų (IRT) bei IRT sistemų, taip pat kitų visuomenei teikiamų patogumų ir paslaugų problemos bei būtinybė šią prieigą gerinti;
- Y. kadangi ES institucijos privalo užtikrinti būtinas savo interneto svetainių technines specifikacijas, kad šiomis svetainėmis galėtų naudotis neįgalieji – taip jie galėtų gauti teisingą ir tiesioginę informaciją visais jiems, kaip piliečiams, rūpimais klausimais – siekiant užtikrinti didesnę dokumentų, vaizdo įrašų, interneto svetainių prieinamumą bei skatinti alternatyvius komunikacijos būdus;

⁽²⁰⁾ Eurostatas, *Archive: Disability statistics – access to education and training* („Archyvas. Statistika negalios srityje: švietimas ir mokymas“), žiūrėta 2021 m. liepos 29 d.

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

- Z. kadangi, siekiant įgyvendinti peticijoje Nr. 1056/2016 pateiktą prašymą leisti teikti peticijas nacionalinėmis Europos Sąjungoje vartojamomis gestų kalbomis, Parlamente buvo įsteigta tarpžinybinė darbo grupė gestų kalbų klausimu;
- AA. kadangi taikant priemones, kurių per neeilinę didžiulio masto sveikatos krizę, kilusią dėl COVID-19 pandemijos, ėmėsi vyriausybės, visada turėtų būti paisoma asmenų pagrindinių teisių ir laisvių bei neturėtų būti diskriminuojami negalia turintys piliečiai;
- AB. kadangi keletas peticijų įrodo, kad COVID-19 pandemija apsunkino neįgaliųjų padėtį, įskaitant tai, kad buvo pažeidžiamos pačios pagrindinės neįgaliųjų žmogaus teisės, t. y. nebuvo užtikrinama galimybė naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, apsaugos nuo ligos plitimo priemonėmis ir švietimo paslaugomis;
- AC. kadangi Parlamentas turi užtikrinti, kad kovos su COVID-19 priemonės neprieštarautų Chartijai ir JT NTK;
- AD. kadangi, per COVID-19 krizę susidarius sudėtingai padėčiai, neįgaliesiems ir vyresnio amžiaus asmenims skirtos įstaigos, pvz., dienos užimtumo centrai ar mokyklos, buvo laikinai uždarytos; kadangi šios nepaprastosios padėties sąlygomis intelekto negalią turinčių asmenų priežiūra užgulė jų šeimos narių pečius; kadangi per pandemiją labai nukentėjo neįgalieji, gyvenantys veiklą tęsusiose įstaigose, nes yra priklausomi nuo fizinio kontakto su slaugytojais ir pagalbinio personalu ir neišvengia poveikio susidūrus su personalo, asmeninių apsaugos ir dezinfekavimo priemonių trūkumo problema bei, savo ruožtu, didelio ligos atvejų ir didesnio mirties atvejų skaičiaus;
- AE. kadangi izoliavimo priemonės daro ypač neigiamą poveikį neįgaliesiems;
- AF. kadangi peticijose nuolat atkreipiamas dėmesys į tai, kad neįgaliesiems prieinamos ribotos įsidarbinimo galimybės; kadangi neįgaliųjų ir negalios neturinčių asmenų užimtumo lygio skirtumas ES vidutiniškai siekia 25 proc.⁽²¹⁾;
- AG. kadangi neįgaliųjų užimtumo ir profesinės veiklos lygiai žemi ir siekia 50,6 proc., palyginti su negalios neturinčių asmenų rodikliu, kuris siekia 74,8 proc.; be to, kadangi dėl pandemijos bei socialinės ir ekonominės krizės išaugo neįgaliųjų ir negalios neturinčių asmenų nelygybė;
- AH. kadangi darbas segreguotose įstaigose nepadedą neįgaliesiems integruotis į atvirą darbo rinką;
- AI. kadangi beveik kas ketvirtas apklaustas ES pilietis pažymėjo turintis tam tikro laipsnio funkcinį apribojimą, susijusį su sveikatos būkle⁽²²⁾;
- AJ. kadangi socialinė apsauga ir užimtumo teisės, Europos struktūrinių ir investicijų fondų naudojimas laikantis ES reglamentų ir JT NTK bei kiti klausimai, priklausantys Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto kompetencijai, yra vieni bendriausių susirūpinimą dėl neįgaliųjų lygybės keliančių klausimų, apie kuriuose kalbama Parlamento gaunamose peticijose;

⁽²¹⁾ 2019 m. gruodžio 17 d. priedai prie pasiūlymo dėl Komisijos ir Tarybos bendros užimtumo ataskaitos, pridedamo prie Komisijos komunikato „2020 m. metinė tvaraus augimo strategija“ (COM(2019)0653), p. 89.

⁽²²⁾ Eurostatas, „Funkcinių ir veiklos apribojimų statistika“, 2021 m. liepos 6 d. gauti duomenys.

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

- AK. kadangi Peticijų komitetas gauna daugybę peticijų, susijusių su Tarybos direktyva 2000/78/EB, kuriose reiškiamas susirūpinimas dėl vienodo požiūrio principo neįgyvendinimo, kai siekiama užtikrinti prieigą prie įtraukaus švietimo, užimtumo ir profesinio mokymo, galimybes kilti karjeros laiptais ir neįgaliesiems tinkamas darbo sąlygas; kadangi valstybės narės ir ES yra ratifikavusios NTK, kurios 24 straipsnyje pažymima, jog konvencijos šalys turi užtikrinti, kad neįgalieji turėtų galimybę mokytis visą gyvenimą, dalyvauti suaugusiųjų švietimo ir profesinio mokymo veikloje, siekti bendrojo aukštojo ir vidurinio išsilavinimo bei nemokamo privalomo pradinio mokslo;
- AL. kadangi neįgaliųjų gyvenimo kokybei nepaprastai svarbi prieiga prie kokybiško užimtumo, švietimo ir mokymo, sveikatos priežiūros paslaugų, socialinės apsaugos (taip pat ir užsienyje) bei deramo būsto, taip pat pagalba norint gyventi savarankiškai ir lygios galimybės siekiant dalyvauti laisvalaikio veikloje ir bendruomenės gyvenime;
- AM. kadangi neseniai pristatyta 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategija yra sveikintinas žingsnis siekiant spręsti problemas, su kuriomis susiduria neįgalieji, tačiau kadangi šie asmenys vis tiek susiduria su kliūtimis ir patiria diskriminaciją; kadangi 2019 m. 28,4 proc. visų ES gyvenusių neįgaliųjų (nuo 16 metų amžiaus) grėsė socialinė atskirtis arba skurdas⁽²³⁾; kadangi klausimas dėl šios padėties turės būti sprendžiamas įgyvendinant 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategiją;
- AN. kadangi, remiantis Europos socialinių teisių ramsčio 17 principu, neįgalieji turi teisę į pajamų rėmimą, kuriuo naudodamiesi jie galėtų gyventi oriai, į paslaugas, kurias gaudami jie galėtų dalyvauti darbo rinkoje ir visuomenės gyvenime, bei į jų poreikiams pritaikytą darbo aplinką;
- AO. kadangi neįgaliųjų socialinės įmonės turėtų siekti užtikrinti įtrauktį, reabilitaciją ir perėjimą į atvirą darbo rinką, tačiau neretai tampa segreguota aplinka, kurioje dirbantys neįgalieji neturi darbuotojo statuso ir negali naudotis darbo teisėmis, o tai yra akivaizdus NTK pažeidimas; kadangi taikant įtraukius remiamo užimtumo modelius gali būti gerbiamos neįgaliųjų teisės ir skatinama įtrauktis bei perėjimas į atvirą darbo rinką, jeigu jie grindžiami pagarba teisėms ir prilyginami užimtumui;
- AP. kadangi dėl COVID-19 kilusi ekonominė krizė kelia rimtą grėsmę Europos ekonomikai ir darbo vietų išsaugojimui; kadangi per pandemiją ypač nukentėjo nepalankioje padėtyje esančios grupės, visų pirma neįgalieji; kadangi taikant COVID-19 prevencijos priemones neįgaliesiems atsivėrė ir tam tikrų galimybių, ir kilo tam tikrų iššūkių, susijusių su galimybe įsidarbinti bei įtraukumu;
- AQ. kadangi ES, taikydama laikinąją ekonomikos gaivinimo priemonę „Next Generation EU“, turi remti negalios požiūriu įtraukų atsaką į COVID-19 ir ekonomikos atgaivinimą; kadangi pilietinė visuomenė ir savanorių organizacijos, dirbančios negalios sektoriuje, COVID-19 krizės metu eilinį sykį parodė, kad yra nepaprastai svarbios ir atsparios;
- AR. kadangi dėl COVID-19 prevencijos priemonių neįgalieji susidūrė su naujomis kliūtimis, o dabartinė atskirtis visose darbo sferos srityse tapo dar didesnė; kadangi neįgaliesiems gresia didesnis pavojus netekti darbo ir jiems nelengva vėl įsidarbinti; kadangi COVID-19 pandemija neigiamai paveikė darbo organizavimo ir darbo sąlygų prieinamumą ir įtraukumą bei neįgaliųjų užimtumą ir darbo sąlygas, be to, nemažai neįgaliųjų patyrė neigiamą nuotolinio darbo poveikį;
- AS. kadangi 2019 m. beveik 18 mln. vaikų ES (22,2 proc. visų joje gyvenančių vaikų) gyveno namų ūkiuose, kuriems grėsė skurdas arba socialinė atskirtis; kadangi neįgalūs vaikai susiduria su specifiniais sunkumais, dėl kurių tampa ypač pažeidžiami; kadangi tai ypač aiškiai parodo, jog svarbu, kad remtiniams vaikams būtų užtikrinama laisva ir veiksminga prieiga prie aukštos kokybės ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugų bei švietimo ir mokyklinės veiklos, galimybė kasdien mokykloje gauti bent vieną sveiko maisto porciją ir sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant veiksmingą prieigą prie sveikos mitybos ir deramo būsto, kaip pažymima Tarybos rekomendacijoje, kuria nustatoma Europos vaiko garantijų sistema;

⁽²³⁾ Eurostatas, *Disability: higher risk of poverty or social exclusion* („Negalia: didesnė skurdo arba socialinės atskirties rizika“), žiūrėta 2021 m. liepos 6 d.

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

- AT. kadangi visos ES valstybės narės yra ratifikavusios JT vaiko teisių konvenciją, taigi privalo ją įgyvendinti, taip pat kadangi Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 3 dalyje nustatytas ES tikslas užtikrinti, kad vaiko teisės būtų saugomos; kadangi vadovaujantis Chartija užtikrinama, kad ES institucijos ir valstybės narės saugotų vaiko teises įgyvendindamos ES teisę; kadangi Parlamentas didele balsų dauguma priėmė savo rezoliuciją dėl Europos vaiko garantijų sistemos, kurioje ragino priegią prie įtraukaus švietimo nuo ikimokyklinio amžiaus iki paauglystės užtikrinti visiems vaikams, įskaitant romų vaikus, neįgalius vaikus, pilietybės neturinčius ir migrantų vaikus bei ekstremaliųjų humanitarinių situacijų sąlygomis gyvenančius vaikus;
- AU. kadangi su darbu susijusią neįgaliųjų diskriminaciją lemia įtraukaus švietimo ir profesinio mokymo neužtikrinimas, segregacija ir diskriminacija būsto ir sveikatos priežiūros srityse, taip pat transporto ir kitų paslaugų bei produktų neprieinamumas;
- AV. kadangi Parlamentas savo rezoliucijoje dėl vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje atsižvelgiant į JT NTK atskleidė Tarybos direktyvos 2000/78/EB trūkumus;
- AW. kadangi pagal Direktyvą (ES) 2019/1158 reikalaujama, kad valstybės narės vertintų, ar sąlygos, kuriomis galima išeiti vaiko priežiūros, slaugos ir darbuotojo atostogų, ir išsami jų tvarka neturėtų būti pritaikytos prie konkrečių ypač nepalankioje padėtyje esančių tėvų, pvz., neįgalių tėvų, tėvų, vienišų arba išsiskyrusių tėvų, auginančių neįgalius ar lėtinėmis ligomis sergančius vaikus, arba sunkioje padėtyje esančių tėvų, poreikių;
- AX. kadangi neįgalieji kasdieniame gyvenime susiduria su daugybe kliūčių, *inter alia*, mėgindami užsitikrinti asmeninę pagalbą, būti įtraukti į bendruomenės gyvenimą, rasti tinkamą ir įperkamą būstą bei gauti sveikatos priežiūros ir į asmenį orientuotas socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas;
- AY. kadangi neįgaliųjų nedarbas ir kokybiškų bei tvarių darbo vietų neįgaliesiems trūkumas yra pagrindiniai veiksniai, prisidedantys prie didelės skurdo, socialinės atskirties ir benamystės rizikos tarp neįgaliųjų;
- AZ. kadangi 2017 m. trečdalis suaugusių neįgaliųjų ES gyveno namų ūkiuose, kurių finansinių išteklių nepakako įprastoms būtinoms išlaidoms padengti; kadangi 2019 m. beveik dviem trečdaliams ES gyventojų, kurių galimybės vykdyti veiklą ribotos, būtų kilusi skurdo grėsmė, jei jie nebūtų gavę socialinių išmokų, pašalpų ar pensijų⁽²⁴⁾;
- BA. kadangi neįgalieji nėra viena grupė ir dažnai patiria sąveikinę diskriminaciją, kurios bendras poveikis daro apčiuopiamą įtaką užimtumui;
- BB. kadangi skirtingų valstybių narių pažanga deinstitutionalizavimo srityje nėra vienoda ir kadangi nepaisant reikiamos politikos įgyvendinimo ir didelio ES skiriamo finansavimo vienas milijonas žmonių iki šiol gyvena įstaigose; kadangi pateikta ne viena peticija dėl netinkamo ES lėšų naudojimo neįgaliųjų deinstitutionalizavimo tikslu; kadangi 2021 m. vasario mėn. Europos ombudsmenas pradėjo tyrimą savo iniciatyva dėl Komisijos vaidmens užtikrinant, kad valstybės narės ES lėšas naudotų siekdamas skatinti savarankišką neįgaliųjų ir vyresnio amžiaus asmenų gyvenimą ir pamažu atsisakyti stacionariosios globos įstaigų; kadangi valstybės narės turi sparčiau įgyvendinti deinstitutionalizavimo procesą, o Komisija turi atidžiai stebėti jų pažangą;
- BC. kadangi ES demografinėje statistikoje neatsižvelgiama į asmenų negalios pobūdį ir stacionariosios globos įstaigose gyvenančių neįgaliųjų skaičių, o tai yra kliūtis norint laikytis NTK 31 straipsnio;
- BD. kadangi negalios statusu grindžiamų pašalpų ir teisių katalogas, kaip ir šias teises apibrėžiantys bei pripažįstantys subjektai, skirtingose valstybėse narėse skiriasi;

⁽²⁴⁾ Eurostatas, *European Union Statistics on Income and Living Conditions* („Europos Sąjungos statistika, susijusi su pajamomis ir gyvenimo sąlygomis“), žiūrėta 2021 m. liepos 2 d.

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

- BE. kadangi tikėtina, kad neįgaliųjų ir asmenų, kuriems bus reikalinga slauga ir ilgalaikė priežiūra, skaičius ES smarkiai didės, be kita ko, dėl demografinių iššūkių ir lėtinių sveikatos sutrikimų; kadangi šiuo metu ilgalaikės priežiūros paslaugas daugiausia teikia neformalieji slaugytojai, kuriems paprastai už tai neatlyginama ir kurių daugumą sudaro moterys; kadangi kovos su demografiniais iššūkiais politika ir atsakas į augančius priežiūros ir ilgalaikius poreikius turėtų būti rengiami taip, kad neformaliesiems slaugytojams netektų dar didesnė našta;
- BF. kadangi negalia neretai būna profesinės traumos padarinys arba išsivysto dėl lėtinių sutrikimų, susijusių su profesine liga ir darbe kylančiais pavojais sveikatai;
- BG. kadangi įsipareigojimas užtikrinti geresnę įtrauktį ir neįgaliųjų teisių apsaugą turėtų atsispindėti visose politikos srityse, įskaitant Europos semestro procesą;
- BH. kadangi ES ir valstybės narės turėtų priimti visas tinkamas priemones, kad būtų įgyvendintos NTK nustatytos teisės, ir pakeisti ar atšaukti šiuo metu taikomas priemones, kuriomis diskriminuojami neįgalieji; kadangi ES ir valstybės narės turėtų saugoti ir puoselėti neįgaliųjų pagrindines teises įgyvendindamos visų sričių politiką ir programas;
- BI. kadangi 46 mln. moterų ir mergaičių Europos Sąjungoje turi negalią⁽²⁵⁾;
- BJ. kadangi neįgalios moterys ir mergaitės patiria daugialypę sąveikinę diskriminaciją ir susiduria su iššūkiais, kylančiais tais atvejais, kai lytis ir negalia susikerta su seksualine orientacija, lytine tapatybe, lyties raiška, lyties požymiais, kilmės šalimi, visuomenės klase, migracijos statusu, amžiumi arba rasine ar etnine kilme; kadangi iš mažumų kilusios neįgalios moterys dažniau patiria trigubą diskriminaciją dėl savo pažeidžiamos padėties; kadangi dėl diskriminacijos kyla kliūčių jų dalyvavimui visose gyvenimo srityse, įskaitant socioekonominius sunkumus, socialinę izoliaciją, smurtą dėl lyties, priverstinę sterilizaciją ir abortus, nepakankamą prieigą prie bendruomeninių paslaugų, kultūros, sporto ir laisvalaikio, prastos kokybės būstą, apgyvendinimą specialiose įstaigose ir nepakankamą sveikatos priežiūrą; kadangi dėl šių kliūčių sumažėja visapusiško ir aktyvaus dalyvavimo visuomenės gyvenime bei indėlio į jį, įskaitant švietimą ir darbo rinką, tikimybė;
- BK. kadangi Europos Sąjungoje darbą visą darbo laiką dirba 20,6 proc. neįgalių moterų, palyginti su 28,5 proc. neįgalių vyrų⁽²⁶⁾; kadangi skaičiai rodo, kad tapti skurdo ir socialinės atskirties aukomis gresia vidutiniškai 29,5 proc. neįgalių moterų ES, palyginti su 27,5 proc. neįgalių vyrų⁽²⁷⁾;
- BL. kadangi NTK pažymima, kad neįgalios moterims ir mergaitėms kyla didesnė smurto namuose ir už jų ribų grėsmė; kadangi kai kurios valstybės narės dar nėra ratifikavusios konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencijos); kadangi išplėtus nusikalstamumo sritis ir į jas įtraukus konkrečias smurto dėl lyties formas, kaip nustatyta SESV 83 straipsnio 1 dalyje, bus užtikrinta didesnė neįgalių moterų ir mergaičių apsauga;

Valdymas ir įgyvendinimas

1. pabrėžia, kad būtina visais lygmenimis didinti informuotumą apie neįgaliųjų teises, įtvirtintas NTK, siekiant apsaugoti jų teises ir orumą, taip pat skatinti vaisingą valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą bei gerosios praktikos mainus; pabrėžia, kad būtinos visuotinai pripažįstamos negalios, deinstytucionalizavimo, gyvenimo bendruomenėje, savarankiško gyvenimo ir įtraukaus švietimo apibrėžtys; ragina valstybes nares stiprinti koordinavimo mechanizmus;

⁽²⁵⁾ Europos Parlamento rezoliucija dėl neįgalių moterų padėties.

⁽²⁶⁾ 2020 m. lyčių lygybės indeksas.

⁽²⁷⁾ Europos Parlamento rezoliucija dėl ES strategijos dėl negalios po 2020 m.

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

2. pabrėžia, jog valstybės narės turėtų dėti didesnes pastangas, kad neigalieji gautų paramą tokiose prioritetinėse srityse, kaip sveikata, švietimas, prieinamumas, užimtumas ir darbo sąlygos, savarankiškas gyvenimas, koordinavimas, gyvenimo sąlygos, socialinė apsauga ir sąmoningumo ugdymas;
3. ragina visas valstybes nares, kurios dar nėra ratifikavusios NTK fakultatyvaus protokolo, nedelsiant tai padaryti, o ES – visapusiškai jį ratifikuoti; ragina Tarybą imtis reikiamų veiksmų siekiant užtikrinti, kad ES prisijungtų prie fakultatyvaus protokolo;
4. mano, kad fakultatyvus protokolas yra neatsiejama NTK dalis; atkreipia dėmesį į tai, jog pagal fakultatyvų protokolą piliečiams numatomas forumas, skirtas pranešti apie įtarimus, kad konvencijos šalis pažeidžia konvencijos nuostatas, o NT komitetui leidžiama inicijuoti konfidencialius tyrimus, kai gaunama informacijos, iš kurios matyti, kad konvencijos šalis daro šurkščius arba sistemingus pažeidimus;
5. ragina Komisiją parengti išsamią kompleksinę ES teisės aktų ir finansavimo programų apžvalgą, kad NTK būtų visapusiškai laikomasi konstruktyviai įtraukiant neigaliųjų organizacijas ir ES struktūros NTK įgyvendinimui stebėti narius;
6. ragina Komisiją ir valstybes nares atsižvelgti į neigaliųjų bendruomenės įvairovę ir nevienalytiškumą rengiant ir įgyvendinant politiką bei priemones;
7. atkreipia dėmesį į valstybių narių pažangą, padarytą veiksmingai įgyvendinant ir stebint NTK bei pritaikant prieinamumo priemones taip, kad jos atitiktų NTK standartus; ragina valstybes nares nebedelsti ir paskirti atsakingas institucijas, kurios veiktų kaip ryšių punktai, bei sukurti koordinavimo mechanizmus visais administraciniais lygmenimis, kaip nustatyta NTK 33 straipsnyje, jai įgyvendinti ir stebėti; pabrėžia, jog valstybės narės turėtų užtikrinti, kad šių institucijų veikloje dalyvautų didelis skaičius neigaliųjų;
8. pritaria Komisijos pasiūlymui sukurti neigaliųjų platformą, kad būtų sustiprintas ES lygmens bendradarbiavimo šioje srityje ir 2021–2030 m. neigaliųjų teisių strategijos bei nacionalinių strategijų dėl negalios įgyvendinimo valdymas;
9. pažymi, kad naujoji ES neigaliųjų platforma turėtų veikti pagal Europos socialinių teisių ramstyje nustatytas gaires;
10. ragina valstybes nares rengti nacionalines sąmoningumo ugdymo negalios srityje kampanijas, į dėmesio centrą iškeliant NTK ir 2021–2030 m. ES neigaliųjų teisių strategiją, kurios būtų prieinamos visiems ir į kurias būtų įtraukiami neigalieji bei jiems atstovaujantys šeimos nariai ir organizacijos; ragina valstybes nares patvirtinti plataus užmojo terminus strategijai įgyvendinti; ragina Komisiją būsime deleguotajame akte dėl peržiūrėtos socialinių rodiklių suvestinės apibrėžti išsamius rodiklius, kad būtų galima įvertinti pažangą siekiant strategijos tikslų ir uždavinių bei užtikrinti, kad visi susiję subjektai laikytųsi pagal šiuos dokumentus numatytą įsipareigojimą;
11. vertina Komisijos kreipimąsi į visas ES institucijas, įstaigas, agentūras ir delegacijas paskirti koordinatorius negalios klausimu; pakartoja savo raginimą įsteigti ryšių punktus visose ES institucijose ir agentūrose, įskaitant Parlamentą ir Tarybą, su pagrindiniu ryšių punktu Komisijos generaliniame sekretoriате, kuriam būtų talkinama taikant atitinkamą tarpinstitucinį mechanizmą; ragina ES institucijas skiriant koordinatorius negalios klausimu pirmenybę teikti neigaliesiems;
12. palankiai vertina Komisijos planus 2022 m. išnagrinėti, kaip veikia ES struktūra NTK įgyvendinimui stebėti, ir pasiūlyti veiksmus šiuo pagrindu; ragina Komisiją stiprinti ES struktūrą ir jos nepriklausomumą, pirmiausia užtikrinant didesnę ekspertų, nevyriausybinę organizacijų, socialinių partnerių, o ypač neigaliųjų įsitraukimą ir dalyvavimą bei nediskriminuojant dėl negalios pobūdžio ar bet kurių kitų asmeninių aplinkybių; pabrėžia, kad, remiantis Vašingtono negalios statistinių duomenų grupės darbu, ES struktūra turi būti grindžiama išsamiais, atnaujintais, kokybiškais, pagal asmenų negalios pobūdį suskirstytais duomenimis;

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

13. ragina ES institucijas ir valstybes nares dar kartą patvirtinti, kad jos yra išpareigojusios užtikrinti įtraukią neįgaliųjų lygybę ir visapusiškai įgyvendinti NTK, įskaitant jos 27 straipsnį dėl darbo ir užimtumo;
14. ragina Komisiją ir valstybes nares nustatyti aiškius neįgaliųjų gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo tikslus, sykiu paisant prieinamumo ir nediskriminavimo principų bei investuojant į lygias galimybes ir neįgaliųjų dalyvavimą visose gyvenimo srityse;
15. atkreipia dėmesį į tai, jog Peticijų komitetui tenka specifinis apsauginis vaidmuo užtikrinant, kad ES laikytųsi NTK rengdama politiką ir imdamasi veiksmų teisėkūros srityje; pažymi, kad, atsižvelgdamas į šią atsakomybę, komitetas nagrinėja peticijas su negalia susijusiais klausimais, organizuoja diskusijas, teminius praktinius seminarus ir viešus klausymus šia tema, rengia rezolucijas ir pranešimus bei apsilankymus vietoje;
16. pabrėžia, jog norint, kad neįgalieji galėtų veiksmingai siekti teisingumo teikdami peticijas Parlamentui, jiems turėtų būti prieinama parama ir pagalba, kuri jiems būtina norint parengti ir pateikti priimtino kriterijus atitinkančias peticijas; ragina rūpintis geresniu peticijų mechanizmo matomumu labiau skatinant informavimą ir užtikrinant neįgaliųjų ar jų atstovų įtraukimą bei dalyvavimą svarstant peticijas;
17. primygtinai ragina valstybes nares parengti nacionalinius veiksmų planus, kuriais būtų sprendžiami klausimai dėl nepakankamos prieigos prie informacijos, susijusios su viešuoju saugumu, nuotolinio ir e. mokymosi, asmeninės pagalbos, priežiūros ir paramos paslaugų neįgaliesiems;
18. kviečia Peticijų komitetą rinkti ir teikti statistikos duomenis apie peticijų nagrinėjimą bei pabrėžia, jog šis komitetas, kaip ir visi Europos Parlamento komitetai, turi pasirūpinti, kad būtų teikiamos vertimo į gestų kalbą paslaugos, siekiant užtikrinti prieigą prie informacijos ir galimybę dalyvauti;
19. ragina Komisiją ir valstybes nares labiau pripažinti prieinamų ir kokybiškų paramos paslaugų ir savarankiško gyvenimo sistemų svarbą; akcentuoja būtinybę remti individualizuotosios kokybiškos pagalbos priklausomiems negalią turintiems asmenims ir jų slaugytojams strategijas ir standartus, įskaitant geresnę socialinę apsaugą ir įvairius neformaliųjų slaugytojų rėmimo būdus; ragina Komisiją pateikti strateginę ES slaugos darbotvarkę, t. y. žengti dar vieną žingsnį pirmyn siekiant kokybiškai įgalėti ES sveikatos priežiūros sektorių, įskaitant asmenines paslaugas ir paslaugas namų ūkyje teikiančius darbuotojus; primena, kad slaugos darbotvarkė turi atspindėti ir 100 mln. neformaliųjų slaugytojų ES, kurie teikia 80 proc. ilgalaikės priežiūros paslaugų, tačiau kurių darbas dažniausiai nesulaukia pripažinimo, padėti;
20. rekomenduoja Peticijų komitetui parengti metinę problemų, kurios akcentuojamos su neįgaliaisiais susijusiose peticijose, ataskaitą ir pateikti rekomendacijas;
21. ragina Komisiją struktūriškai integruoti 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategiją į Europos semestro procesą, nes pastaruoju turėtų būti naudojamosi valstybių narių politikai ir strategijoms inspiruoti, visuomenės įtraukumui stiprinti bei neįgaliųjų užimtumui ir socialinei apsaugai paremti; ragina Komisiją atlikti metinį negalios aspekto integravimo Europos semestro proceso pagrindu vertinimą;
22. ragina Komisiją ir valstybes nares nustatyti bendrą negalios apibrėžtį, laikantis 2015 m. patvirtintų NT komiteto galutinių pastabų dėl ES pradinio pranešimo, ir užtikrinti negalios statuso tarpusavio pripažinimą visose valstybėse narėse, siekiant užtikrinti laisvą neįgaliųjų judėjimą ir tinkamą jų naudojimąsi ES piliečių teisėmis bei tokių teisių pripažinimą;
23. ragina Komisiją užtikrinti, kad ES ir valstybės narės visapusiškai laikytųsi visų reikiamų ES ir JT pareigų, susijusių su neįgaliųjų teisėmis, visų pirma NTK ir NT komiteto bendrųjų pastabų dėl konvencijos, įskaitant atitinkamas ES priemones ir finansavimo taisykles, taip pat teikti paramą neįgaliesiems, jų šeimoms ir globėjams bei sudaryti sąlygas geriausios praktikos mainams šioje srityje;

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

24. pabrėžia, kad būtina rengti daugiau reguliarių mokymų, siekiant ugdyti teisingumo sistemos ir teisėsaugos darbuotojų supratimą apie tai, kaip veikti krizės atveju ir ją valdyti bei švelninti įtampą kilus konfliktui, kai bendraujama su konkrečią negalią turinčiais asmenimis;

Duomenų apsauga

25. ragina Komisiją užtikrinti, kad valstybės narės teisingai įgyvendintų 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ⁽²⁸⁾, bei imtis priemonių, būtinų neskelbtiniams neįgaliųjų duomenims apsaugoti;

26. pabrėžia, kad tvarkant asmens duomenis būtina visapusiškai laikytis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento; pabrėžia, kad pagal Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą draudžiama tvarkyti genetinius arba biometrinius duomenis, kai siekiama vienintelio tikslo identifikuoti fizinį asmenį, ir su sveikata susijusius duomenis (neskelbtinus asmens duomenis), nebent tai būtų aiškiai leidžiama pagal minėtąjį reglamentą;

Dalyvavimas

27. pabrėžia, jog būtina konsultuotis su neįgaliųjų organizacijomis ir aktyviai jas įtraukti kiekvienu visų tipų priemonių planavimo, priėmimo, įgyvendinimo ir stebėsenos etapu, kad šiomis priemonėmis būtų užtikrinamas jų pagrindinių teisių skatinimas; teigiamai vertina Komisijos išpareigojimą deramai įtraukti neįgaliųjų organizacijas visais 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategijos įgyvendinimo etapais;

28. primena, kad svarbu konsultuotis su neįgaliaisiais ir jiems atstovaujančiomis organizacijomis ir juos įtraukti priimant tokias su COVID-19 pandemija susijusias priemones, kaip ekonomikos gaivinimo ir skiepijimo planai, bei tai daryti kilus bet kokiai krizei ateityje;

29. pabrėžia, jog visapusiškas ir veiksmingas neįgaliųjų dalyvavimas visose kasdienybės ir visuomenės gyvenimo srityse nepaprastai svarbus jų galimybės naudotis savo pagrindinėmis teisėmis požiūriu;

30. primena, kad nemažai neįgaliųjų tebėra atskirti nuo bendruomenės gyvenimo ir negali kontroliuoti savo kasdienio gyvenimo: tai ypač pasakytina apie gyvenančiuosius stacionariosios globos institucijose, kurių patiriamus sunkumus aiškiai atskleidė ir dar labiau paaštrino COVID-19 pandemija; primygtinai ragina valstybes nares integruoti paramos paslaugas, siekiant užtikrinti, kad neįgalieji galėtų naudotis lygiomis teisėmis gyventi savarankiškai ir būti dalimi bendruomenės;

31. primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti, kad neįgalieji būtų nevaržomai įtraukiami į politikos formavimo procesą; pažymi, jog pagal NTK reikalaujama užtikrinti visapusišką politinį dalyvavimą, o tai reiškia, kad neįgalieji turi turėti galimybę dalyvauti rinkimuose ir sprendimų priėmimo procesuose tokiu pagrindu, kaip ir kiti; ragina Komisiją užtikrinti, kad valstybės narės taikytų supaprastintą natūralizacijos tvarką arba tam tikras natūralizacijos egzaminų išimtis neįgaliesiems, kad jie galėtų įgyti pilietybę;

32. primena, kad daug ES piliečių negali pasinaudoti savo teise dalyvauti rinkimuose, įskaitant Europos Parlamento rinkimus, dėl savo negalios arba psichikos sveikatos problemų; taigi ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad neįgalieji tikrai galėtų pasinaudoti savo teise balsuoti per Europos Parlamento rinkimus;

Laisvas judėjimas

33. teigiamai vertina Komisijos planą iki 2023 m. pateikti pasiūlymą dėl ES neįgaliojo kortelės, kuri būtų pripažįstama visose valstybėse narėse, sukūrimo, siekiant plėsti bandomuosius projektus, susijusius su ES neįgaliojo kortele ir ES neįgalių asmenų automobilių stovėjimo kortele; laikosi nuomonės, kad ES neįgaliojo kortelė, kuri turėtų būti privaloma visose valstybėse narėse, bus svarbi priemonė siekiant padėti neįgaliesiems pasinaudoti savo laisvo judėjimo teise kliūčių nevaržomoje ES;

34. ragina Komisiją ir valstybes nares nusistatyti plataus užmojo tikslus, susijusius kortelės naudotojų teisių apimtimi, ir užtikrinti tinkamą įgyvendinimą visose ES valstybėse narėse, jei būtina, priimant privalomus ES teisės aktus;

⁽²⁸⁾ OL L 119, 2016 5 4, p. 1.

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

35. pažymi, kad kai kuriose valstybėse narėse, kur neįgaliojo kortelė jau taikoma, pranešama apie piktnaudžiavimo atvejus, o dėl to kai kada nukenčia asmenys, iš tiesų turintys teisę ja naudotis; todėl pabrėžia, kad būtina skatinti informavimą visais lygmenimis ir imtis priemonių, kad būtų užkirstas kelias piktnaudžiauti ES neįgaliojo kortele;

36. ragina Komisiją pasirūpinti, kad neįgaliesiems ir jų šeimoms bei pagalbininkams nebūtų taikomos kelių rinkliavos visoje ES, siekiant paremti jų judėjimą, ypač kai jiems tenka leistis į ne vieną kelionę medicininio gydymo ir savo gerovės tikslais;

37. ragina Komisiją toliau stiprinti teisės aktų sistemą, kad neįgalieji galėtų dalyvauti turizmo veikloje; pažymi, kad 25 proc. ES rinkėjų turi tam tikro laipsnio sutrikimą arba negalią⁽²⁹⁾ ir kad visas bendras ES apyvartinis turizmo, prieinamo neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims, indėlis 2012 m. siekė apie 786 mlrd. EUR⁽³⁰⁾;

38. šiltai vertina tai, kad sutvirtintos negalią turinčių ir riboto judumo geležinkelių transporto keleivių teisės, ypač tai, kad pamažu atsisakoma šiuo metu valstybėms narėms taikomų išimčių ir kad sutrumpintas laikas, per kurį negalią turintys ar riboto judumo asmenys turi iš anksto pranešti apie tai, kad jiems reikės pagalbos; ragina valstybes nares kuo greičiau susitarti dėl trumpesnių išankstinio pranešimo laikotarpių, taikomų neįgaliesiems, kuriems reikalinga pagalba keliaujant, kad neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims būtų paprasčiau naudotis savo laisvo judėjimo teisėmis, bei apibrėžti prieinamumo laiko matmenis; ragina visose valstybėse narėse greitai įgyvendinti naujos redakcijos Reglamente (EB) Nr. 1371/2007 nustatytas taisykles; ragina Komisiją svarstyti galimybę pateikti pasiūlymą dėl neįgalių keleivių teisių naudojantis miesto ir kaimo transportu, siekiant užpildyti esamas spragas; ragina priimti ne mažiau veiksmingą dokumentų rinkinį dėl jūrų transporto;

39. ragina Komisiją padėti valstybėms narėms užtikrinti reikiamas sąlygas vietos, regionų ir nacionaliniu lygmenimis, kad neįgalieji galėtų naudotis savo laisvo judėjimo, apsisprendimo ir asmeninio pasirinkimo teisėmis tokiu pat pagrindu, kaip ir kiti, gyventi savarankiškai bei būti bendruomenės dalimi, kaip nustatyta NTK 19 straipsnyje; ragina valstybes nares gerinti viešojo administravimo institucijų teikiamos informacijos prieinamumą, naudojant atvirus ir prieinamus formatus;

Prieinamumas

40. atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymą iki 2022 m. sukurti išteklių centrą „AccessibleEU“; ragina Komisiją įkurti ES agentūrą prieinamumo klausimams spręsti („EU Access Board“), kuri būtų atsakinga už prieinamumo techninių specifikacijų rengimą siekiant paremti konkrečią ES politiką ir teisės aktus, konsultavimąsi su teisės turėtojais, suinteresuotosiomis šalimis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, pagalbą valstybėms narėms ir ES institucijoms siekiant suderintai įgyvendinti prieinamumo reikalavimus bendrosios rinkos naudai bei informuotumo apie prieinamumo svarbą lygiateisėms visuomenėms didinimą;

41. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti ES darbo rinkos skaitmeninimo iniciatyvų kognityvinę, sensorinę ir fizinių prieinamumą;

42. apgailestauja dėl to, kad prieiga prie apstatytos aplinkos ir fizinis prieinamumas nebuvo įtraukti į Europos prieinamumo akto taikymo sritį; ragina Komisiją pasinaudoti Europos prieinamumo aktu kaip pagrindu siekiant patvirtinti tvirtą ES prieinamos ir įtraukios aplinkos sistemą, kuri apimtų visapusiškai prieinamas viešąsias erdves, paslaugas, įskaitant viešojo transporto, komunikacijos ir finansines paslaugas, bei apstatytą aplinką; teigiamai vertina Komisijos Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo iniciatyvą;

43. teigiamai vertina Europos geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto konkurso rezultatus; ragina valstybes nares pradėti rengti panašius konkursus nacionaliniu lygmeniu;

⁽²⁹⁾ Parlamento 2018 m. spalio 1 d. tyrimas *2018 Update of the Study on the protection role of the Committee on Petitions in the context of the implementation of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities* („2018 m. atnaujintas Peticijų komiteto apsaugos vaidmens įgyvendiniant JT neįgaliųjų teisių konvenciją tyrimas“).

⁽³⁰⁾ Komisijos 2014 m. sausio 10 d. pristatymas *Economic impact and travel patterns of accessible tourism in Europe: Presentation of the key study findings* („Europoje prieinamo turizmo ekonominis poveikis ir kelionių tendencijos: svarbiausių tyrimo išvadų pristatymas“).

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

44. pažymi, kad dažniausios peticijų pateikėjų iškeliamos neigaliųjų lygybės problemos būna susijusios su prieinamumu ir socialine apsauga, taip pat su užimtumo teisėmis bei teise savarankiškai gyventi bendruomenėje; taigi ragina valstybes nares iki galo įgyvendinti ir nuolat stebėti visus su prieinamumu susijusius teisės aktus, įskaitant Direktyvą (ES) 2019/882 (Europos prieinamumo aktas), siekiant veiksmingai ir galutinai pašalinti kliūtis, su kuriomis susiduria neįgalūs darbuotojai, ir užkirsti joms kelią bei gerinti ir užtikrinti prieinamų paslaugų pasiūlą ir sąlygų, kuriomis šios paslaugos teikiamos, tinkamumą; atsižvelgdamas į tai, ragina valstybes nares į nacionalinę teisę perkelti Europos prieinamumo aktą svarstyti ryšio tarp paslaugų prieinamumo ir galimybės patekti į apstatytą aplinką klausimą;

45. pabrėžia, kad visose Europos viešose vietose turi būti užtikrinamas visapusiškas prieinamumas; apgailestauja dėl to, kad šiandien 2021–2030 m. neįgaliųjų strategijos nepaisoma įvairiais atžvilgiais, pirmiausia dėl to, kad esama per daug viešųjų pastatų su architektūriniais barjeriais, o tai prilygsta neleistinai diskriminacijai; ragina Komisiją integruoti prieinamumą į visų sričių politiką, o valstybes nares – iki galo įgyvendinti šiuo metu galiojančius teisės aktus;

46. apgailestauja, kad dėl kai kuriose valstybėse neprieinamų skubiosios pagalbos numerių kai kurie neįgalieji negali susisiekti su esminės paramos ir skubiosios pagalbos tarnybomis; todėl primygtinai ragina valstybes nares kruopščiai įgyvendinti Direktyvą (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas;

47. ragina valstybes nares užtikrinti greitą ir veiksmingą Direktyvos (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo įgyvendinimą visais lygmenimis, siekiant garantuoti neįgaliesiems prieigą prie visos jiems reikalingos informacijos prieinamu formatu, įskaitant nacionalines gestų kalbas; palankiai vertina Komisijos iniciatyvą imtis interneto svetainių prieinamumo veiksmų plano, skirto visoms ES institucijoms, įstaigoms ir agentūroms, siekiant užtikrinti, kad ES interneto svetainės ir jose bei interneto platformose skelbiami dokumentai atitiktų Europos prieinamumo standartus, kuriuos būtina plėsti; primygtinai ragina visas ES institucijas, įstaigas ir agentūras vėliausiai 2022 m. užtikrinti, kad būtų laikomasi Europos prieinamumo standartų;

48. primygtinai ragina valstybes nares perkelti į nacionalinės teisės aktus smarkiai vėluojančią Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą ir, vadovaujantis jos 7 straipsniu, teikti prieinamas audiovizualinės žiniasklaidos paslaugas neįgaliesiems;

49. primygtinai ragina ES institucijas gerinti visų savo pastatų prieinamumo lygį ir kokybę bei šalinti esamas prieigos prie savo interneto svetainių, diskusijų ir dokumentų kliūtis, t. y. užtikrinti, kad parengta informacija būtų prieinama, pvz., pateikiant vertimą į įvairių valstybių narių gestų kalbas ir parengiant dokumentus Brailio raštu bei lengvai perskaitoma kalba;

50. pabrėžia, kad svarbu greitai spręsti problemas dėl prieinamumo įgyvendinant susijusių sričių politiką ir priemones, įskaitant problemas dėl viešųjų pirkimų taisyklių ir peticijų prieinamumo Parlamentui;

51. primygtinai ragina susijusias Parlamento tarnybas toliau dėti pastangas ir per kuo trumpesnę laiką užbaigti tarpžinybinės darbo grupės gestų kalbų klausimais projektą, siekiant patenkinti peticijoje Nr. 1056/2016 pateiktą prašymą leisti teikti peticijas tarptautine ir ES vartojamomis nacionalinėmis gestų kalbomis bei taip užtikrinti, kad pagrindinė teisė teikti peticijas taptų prieinamesnė gestų kalbų vartotojams;

52. pabrėžia, jog būtina užtikrinti vertimo į gestų kalbas paslaugas ir lengvai perskaitoma kalba parengtus vertimus raštu per komitetų, plenarinius ir visus kitus Parlamento posėdžius, kad jie taptų prieinamesni neįgaliesiems;

Kova su diskriminacija

53. pažymi, kad valstybės narės netaiko tarpusavyje pripažįstamo negalios statuso; ragina valstybes nares bendradarbiauti tarpusavyje pasitikėjimo dvasia, kad būtų pripažįstamas kitoje valstybėje narėje suteiktas statusas; akcentuoja Komisijos tikslą bendradarbiauti su valstybėmis narėmis siekiant išplėsti negalios statuso tarpusavyje pripažinimo taikymo sritį tokiose srityse, kaip darbo jėgos judumas ir lengvatos, susijusios su paslaugų teikimo sąlygomis; pabrėžia, jog būtina išplėsti ES neįgaliojo kortelės teikiamą naudą, kad būtų ištrauktos ir tarpusavyje pripažįstamos prieigos prie sveikatos

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

priežiūros paslaugų lengvatos; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad svarbu veikti greitai siekiant įgyvendinti ES neigialiojo kortelę; pakartoja, jog būtinas tarpusavio supratimas deinstytucionalizavimo, jo įgyvendinimo ir savarankiško gyvenimo bendruomenėje klausimu, kad valstybių narių strategijos ir ES finansavimas būtų geriau suderinami su NTK;

54. pripažįsta, kad ES neigialiojo kortelė galėtų būti taikoma daugelyje sričių tiek priegios prie įvairių paslaugų nepatiriant diskriminacijos, tiek saugumo kilus pavojui ir prireikus skubios pagalbos požiūriais; pažymi, jog taikant kortelę būtų užtikrinta, kad negalią turintis asmuo būtų nedelsiant atpažintas ištraukus policijos pajėgoms;

55. apgailestauja, kad, PSO duomenimis, neigalūs vaikai ir suaugusieji patiria didesnę smurto riziką negu nei negalios neturintys jų bendraamžiai; atkreipia dėmesį į tai, kad ypač nepilnamečių atveju tikimybė tapti bet kurios formos smurto aukomis yra 3,7 karto didesnė, tapti fizinio smurto aukomis – 3,6 karto didesnė, o tapti seksualinio smurto aukomis – 2,9 karto didesnė nei negalios neturinčių vaikų atveju; pabrėžia, kad psichikos ar intelekto sutrikimų turintys vaikai yra tarp pažeidžiamiausiųjų; jų atveju seksualinio smurto rizika yra 4,6 karto didesnė nei negalios neturinčių jų bendraamžių atveju; todėl primygtinai ragina sukurti Europos sistemą neigaliesiems nuo bet kokios formos smurto apsaugoti;

56. pabrėžia, kad skubiai būtini ES teisės aktai, kuriais būtų siekiama apsaugoti piliečius nuo visų formų diskriminacijos ES, ir mano, kad tai pirmutinis žingsnis norint teisingai įgyvendinti su NTK susijusią politiką; primygtinai ragina valstybes nares priimti horizontalią ES kovos su diskriminacija direktyvą, kurią Komisija pateikė 2008 m.; ragina Komisiją kuo skubiau pateikti alternatyvų sprendimą, siekiant pažangos kovojant su diskriminacija visoje ES, visose gyvenimo srityse;

57. griežtai smerkia bet kokią neigaliųjų diskriminaciją medicinos srityje; primena, kad atitinkamos valstybių narių priimanamos priemonės turi būti suderinamos su NTK ir jomis turi būti užtikrinama vienoda nediskriminacinė prieiga prie sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų; pabrėžia, jog reaguojant į būsimas sveikatos krizes (nuo parengties iki gydymo) turi būti užtikrinama, kad negalią turintys asmenys nebūtų palikti nuošalyje; šiuo požiūriu primygtinai ragina susijusias institucijas siūlyti neigaliesiems tokį patį medicininį gydymą, įskaitant intensyviąją medicininę priežiūrą, kaip ir bet kuriam kitam asmeniui; primena, jog svarbu, kad pagrindinis vaidmuo apsaugant neigaliuosius visada tektų viešosioms sveikatos paslaugoms;

58. dar kartą ragina Komisiją bendradarbiauti su Europos Sąjungos Teisingumo Teismu komunikacijos ir prieinamumo strategijų klausimu, siekiant užtikrinti, kad neigalieji galėtų naudotis ES teisingumo sistema nepatirdami jokios diskriminacijos; ragina Komisiją ir valstybes nares tęsti neigaliųjų įgalėjimo programas, kad jie taptų pajėgūs atpažinti prieš juos nukreiptos diskriminacijos atvejus ir apie juos pranešti;

59. smerkia visų formų diskriminaciją, kurios neigaliųjų atžvilgiu griebiamasi darbo vietoje; ragina valstybes nares ir Komisiją įgyvendinti politiką, kuria būtų siekiama užkirsti kelią priekabiavimui dėl negalios; be to, ragina valstybes nares bendradarbiaujant su darbdaviais įgyvendinti politiką, pagal kurią darbe būtų siekiama užkirsti kelią tyčiomuisi iš neigaliųjų internete;

60. pabrėžia, kad turi būti užkirstas kelias asmenų įkalinimui, kai laisvės atėmimas negalimas dėl jų negalios, ir kad turėtų būti numatytos laisvės atėmimo bausmės alternatyvos; ragina valstybes nares užtikrinti, kad neigalių kalinių atveju būtų paisoma pagrindinių vienodo požiūrio, nediskriminavimo, tinkamų sąlygų sudarymo ir prieinamumo principų;

61. ragina valstybes nares keistis informacija ir gerąja praktika, ypač susijusia su perėjimu nuo institucinės globos prie savarankiško gyvenimo, neigaliųjų aprūpinimu prieinamu ir įperkamu būstu bei jų įtraukimu į bendruomenę;

62. pabrėžia, kad deramas apgyvendinimas, prieinamumas ir universalus dizainas yra nepaprastai svarbūs kovojant su neigaliųjų diskriminavimu; pabrėžia, kad svarbi veiksminga nediskriminacinė prieiga, kuri apimtų kliūčių ir trukdžių, varžančių neigaliųjų prieigą prie plačiajai visuomenei prieinamų prekių, paslaugų ir patogumų, įvardijimą ir šalinimą;

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

pabrėžia, kad visada, kai tik įmanoma, veiksminga nediskriminacinė prieiga neįgaliesiems turėtų būti užtikrinama tokiomis pat sąlygomis, kaip ir negalios neturintiems asmenims, ir kad esant galimybių neįgaliesiems turėtų būti sudaromos palankesnės sąlygos naudotis pagalbinais įtaisais, įskaitant pagalbines judumo ir prieigos priemones bei, pvz., pripažintus šunis vedlius ir kitus šunis pagalbinius⁽³¹⁾; primena kad prieinamumo standartai turėtų būti priimami konsultuojantis su neįgaliaisiais ir jiems atstovaujančiomis organizacijomis, nes įvardijant prieinamumo kliūtis jų praktinė patirtis yra esminė; pabrėžia, kad deramas apgyvendinimas, prieinamumas ir universalus dizainas yra nepaprastai svarbūs kovojant su neįgaliųjų diskriminavimu;

63. akcentuoja gyvybiškai svarbų šeimos narių, kurie globoja neįgaliuosius ir dažnai rūpinasi jų priežiūros bei pagalbos poreikiais, vaidmenį; todėl pabrėžia, kad įgyvendinant ES ir nacionalinę politiką bei strategijas turi būti užtikrinama tvirta parama šeimos nariams ir slaugytojams; mano, jog nepaprastai svarbu užtikrinti jų – sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų – vaidmens tarpusavio pripažinimą Europoje;

64. akcentuoja neįgaliųjų teisės naudotis savo pagrindinėmis teisėmis taip, kaip ir visi kiti, svarbą; akcentuoja būtinybę pripažinti, kad, vadovaujantis NTK 12 straipsniu, neįgalieji visais gyvenimo aspektais yra veiksnūs, kaip ir kiti asmenys; ragina valstybes nares laiku imtis reikiamų priemonių, kad visų kategorijų negalią turintiems asmenimis visais proceso etapais būtų užtikrinama veiksminga, teisinga ir įtrauki prieiga prie teisingumo sistemos ir teisėsaugos; pabrėžia, jog norint, kad vienodos galimybės kreiptis į teismą ir viso teisinio proceso metu būtų užtikrinamos nediskriminuojant, patalpos ir paslaugos turi būti prieinamos;

65. akcentuoja finansinės pagalbos būtinybę, kad neįgalieji galėtų samdyti ar įdarbinti pagalbinius arba finansiškai paremti šeimos narius, kadangi pastarųjų priežiūros paslaugos pareikalauja ir laiko, ir pinigų, taip pat kad tai yra absoliučiai būtina parama neįgaliesiems ir jiems padedantiems jų šeimos nariams;

66. atkreipia dėmesį į tai, kad neįgalieji yra socialiai marginalizuojami ir lieka užimtumo bei ekonominio ir socialinio gyvenimo nuošalėje; apgailestauja dėl to, kad neįgaliesiems, ypač tiems, kurių pagalbos poreikiai dideli, neretai kyla didelė apgyvendinimo specialioje įstaigoje rizika, o dabartinės valstybių narių skiriamos finansinės paramos nepakanka, ypač į asmenį orientuotos bendruomeninės paramos, kurią teikiant būtų apsaugomos neįgaliųjų teisės, požiūriu⁽³²⁾;

67. pabrėžia, kad NTK 19 straipsnyje nustatyta teisė gyventi savarankiškai ir būti bendruomenės dalimi; ragina valstybes nares užtikrinti procesą, kurį įgyvendinant keistųsi neįgaliųjų gyvenimo sąlygos, t. y. būtų pereinama nuo institucinės aplinkos prie sistemos, kurią taikant būtų galimas socialinis aktyvumas, o paslaugos būtų teikiamos bendruomenėje ir atsižvelgiant į individualų norą ir pasirinkimą; ragina valstybes nares į savo deinstitutionalizavimo strategijas įtraukti konkrečius tikslus ir aiškius terminus bei deramai finansuoti šių strategijų įgyvendinimą;

68. apgailestauja dėl to, kad pagal ES skiepavimo strategiją neįgalieji ir jų pagalbinkai nebuvo įtraukti į prioritetines grupes; primygtinai ragina valstybes nares leisti neįgaliesiems ir jų pagalbinkams pasiskiepyti pirmenybine tvarka; šiuo požiūriu primygtinai laikosi nuomonės, kad skiepimas nuo COVID-19 turi būti grindžiamas laisvu ir informacija pagrįstu neįgaliųjų sutikimu ir kad taikant priemones, laikomas viešosiomis gėrybėmis arba atitinkančiomis asmens interesus, neturi kilti grėsmė nė vieno neįgaliojo, įskaitant asmenis, turinčius intelekto ir psichosocialinę negalią bei autizmo spektro sutrikimų, savarankiškumui ir veiknumui;

69. ragina ES ir nacionaliniu lygmenimis ištirti neproporcingai didelį užsikrėtimų COVID-19 ir mirčių nuo šios ligos skaičių slaugos ir globos namuose, taip pat teikiant priežiūros namuose ir kitas socialines paslaugas vyresnio amžiaus ir neįgaliesiems asmenims, siekiant suprasti priežastis, sužinoti, kas už tai atsakingas, ir imtis reikiamų priemonių, kad ateityje nuo tokių atvejų būtų apsisaugota;

⁽³¹⁾ Peticijos Nr. 1140/2015, 0857/2016, 0535/2017, 1140/2015 ir 0988/2020.

⁽³²⁾ <https://www.edf-feph.org/independent-living-and-de-institutionalisation-policy/>.

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

70. ragina užtikrinti, kad skiepijimo vietos būtų fiziškai prieinamos ir kad jose būtų tiesiogiai nukreipiami ir pagalbą gautų tie, kuriems tai būtina; ragina, kad visada, kai tik kyla būtinybė, būtų įgyvendinamos nemokamo arba nebrangaus tikslinio prieinamo transporto programos;

Užimtumas ir socialiniai reikalai

71. reiškia susirūpinimą dėl didelio neįgaliųjų, ypač neįgalių moterų, nedarbo lygio, palyginti su kitomis grupėmis ES; ragina valstybes nares skatinti ir užtikrinti teisės aktų ir politikos sistemą, skirtą neįgaliųjų, ypač neįgalių moterų, įskaitant asmenis, kurių negalia nėra akivaizdi, sergančius lėtinėmis ligomis arba turinčius mokymosi sutrikimų, dalyvavimui darbo rinkoje;

72. ragina valstybes nares vadovautis tarpsektoriniu požiūriu kuriant įtraukų užimtumą, ypač kai jos įgyvendina savo politiką ir priemones; apgailestauja, kad 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategijoje nepakankamai dėmesio skiriama daugialypėi ir sąveikinei diskriminacijai; todėl ragina Komisiją ypatingą dėmesį įgyvendinant strategiją skirti sąryšingumui bei nustatyti aiškius ir įvertinamus plataus užmojo tikslus, susijusius su įvairove darbo vietoje, kurie atspindėtų neįgaliųjų bendruomenės daugiabriauniškumą, siekiant spręsti daugialypės ir sąveikinės diskriminacijos problemą; pabrėžia, kad svarbu stebėti strategijos veiksmingumą įtraukiant neįgaliuosius ir jiems atstovaujančias organizacijas;

73. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti ir remti socialines įmones, ypatingą dėmesį skiriančias neįgaliųjų užimtumui, nes jos yra svirtas norint skatinti deramų darbo vietų kūrimą;

74. ragina valstybes nares suteikti asmenims, turintiems sunkią ir itin sunkią negalią, galimybę pasinaudoti išankstinės valstybinės pensijos programomis, siekiant kovoti su skurdo ir socialinės atskirties senatvėje grėsme;

75. ragina valstybes nares kelti klausimą dėl nepakankamai išvystytų ir nepakankamai finansuojamų valstybinių užimtumo tarnybų, siekiant gerinti neįgaliųjų užimtumo lygį; ragina valstybes nares stiprinti valstybinių užimtumo tarnybų ir įdarbinimo agentūrų ryšius;

76. atkreipia dėmesį į teigiamą vaidmenį, kurį neįgaliesiems pereinant į atvirą darbo rinką atlieka pagal NTK nuostatas veikiančios neįgaliųjų socialinės įmonės;

77. primygtinai ragina valstybes nares remti teisėmis pagrįstus, įtraukius ir deramus individualaus įdarbinimo ir pagalbos („remiamų darbo vietų“) modelius, nes, esant galimybėms, tai būdas neįgaliesiems pereiti į atvirą darbo rinką;

78. ragina Komisiją kuo skubiau pradėti Užimtumo lygybės direktyvos peržiūrą, siekiant ją visapusiškai suderinti su NTK nuostatomis ir įgyvendinti dalyvaujamąjį procesą, kurio tikslas – užtikrinti tiesioginį ir visapusišką neįgaliesiems atstovaujančių organizacijų dalyvavimą;

79. pažymi, kad dėl įdarbinimo pagalbos sistemų taikymo neturėtų mažėti neįgaliųjų darbo užmokestis, ypač naudojant bendrą valstybės finansavimą; pažymi, kad įdarbinant neįgaliuosius turi būti remiamasi įdarbinimo sistema, kuri – darbo užmokesčio ir darbo laiko tvarkos požiūriais – galioja ir kitiems darbuotojams, tačiau pritaikant ją neįgaliųjų poreikiams; laikosi nuomonės, kad neįgaliųjų įtraukimas į atvirą darbo rinką negalimas be bendros užimtumo reglamentavimo sistemos ir paramos darbo užmokesčiui bei kolektyvinėms deryboms;

80. akcentuoja finansinės pagalbos būtinybę norint, kad neįgalieji galėtų prisidėti arba įdarbinti specialios kvalifikacijos pagalbininkus;

81. primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti deramą neįgaliųjų socialinės apsaugos koordinavimą, – taip pat ir užtikrinant, kad jie toliau gautų paramą dėl negalios, kurios lėšomis būtų padengiamos papildomos išlaidos, susijusios su jų negalia, net kai jie įsilieja į darbo rinką arba peržengia tam tikrą pajamų ribą, siekiant padėti jiems integruotis į darbo rinką ir užsitikrinti orumą bei lygybę; mano, kad tai turėtų būti daroma iš dalies pakeičiant Reglamentą (EB) Nr. 883/2004 ir konsultuojantis su neįgaliesiems atstovaujančiomis organizacijomis;

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

82. ragina valstybes nares keistis informacija ir gerąja praktika, ypač susijusia su perėjimu nuo institucinės globos prie savarankiško gyvenimo, neįgaliųjų aprūpinimu prieinamu ir įperkamu būstu bei įtraukimu į bendruomenę;
83. ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų, kad būtų sprendžiamas išsitenėjęs neįgaliųjų užimtumo skirtumo klausimas ir skatinamos neįgaliųjų galimybės gauti kokybišką ir tvarų darbą; atsižvelgdamas į tai palankiai vertina Komisijos pasiūlymą, pateiktą Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane, į peržiūrėtą socialinių rodiklių suvestinę įtraukti neįgaliųjų užimtumo skirtumo rodiklį;
84. ragina valstybes nares visapusiškai įgyvendinti Tarybos direktyvą 2000/78/EB; primygtinai ragina valstybes nares plėtoti neįgaliųjų užimtumo perspektyvas gerinant direktyvos, ypač jos 5 straipsnio dėl deramo apgyvendinimo, įgyvendinimą ir investuojant ES lėšas bei Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšas į neįgaliųjų mokymą ir jiems skirtų darbo vietų kūrimą;
85. pabrėžia, kad darbo pagal igūdžius parinkimas, profesinis profiliavimas, mokymasis dirbant, įvadiniai kursai darbuotojams ir pagalba mokantis bei karjeros raidos galimybės atlieka svarbų vaidmenį padedant neįgaliesiems užsitikrinti ir išsaugoti apmokamą darbą;
86. ragina valstybes nares užtikrinti, kad darbo rinkos ir darbo aplinkos būtų atviros, įtraukios ir prieinamos neįgaliesiems, remti užimtumo tarnybas, didinti informuotumą apie įtraukias užimtumo praktikas, taikyti deramas paskatas ir paramos priemones įmonėms, ypač labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurios įdarbina ir apmoko neįgaliuosius, bei pasirūpinti, kad neįgaliesiems būtų prieinamos ir naudingos bendrosios savarankiško darbo programos;
87. ragina valstybes nares skatinti darbo vietų pritaikymą ir imtis veiksmų darbuotojų saugai ir sveikatai pagerinti; ragina Komisiją ypatingą dėmesį būsimoje ES darbuotojų saugos ir sveikatos strateginėje programoje skirti neįgaliesiems darbuotojams ir nustatyti plataus užmojo tikslus;
88. primygtinai ragina ES institucijas ir valstybes nares įvesti neįgaliesiems skirtas darbo vietų kvotas, siekiant puoseleli įtraukios darbo vietas idėją;

Viešieji pirkimai ir ES lėšos

89. primena, kad viešųjų pirkimų procedūros valstybėse narėse turi būti vykdomos ir užbaigiamos visapusiškai paisant pagrindinių naudos gavėjų, įskaitant negalią turinčius asmenis, teisių; pažymi, kad valstybės narės turi laikytis NTK nuostatų įgyvendindamos teisės aktus dėl viešųjų pirkimų, visų pirma komunikacijos priemonių pasirinkimo, techninių specifikacijų, sutarties skyrimo kriterijų ir sutarties vykdymo sąlygų požiūriais;
90. primena, kad gera viešųjų paslaugų, ypač sveikatos priežiūros ir švietimo srityse, struktūra itin svarbi norint užtikrinti vienodą požiūrį į neįgaliuosius nepriklausomai nuo jų ekonominės padėties; ragina valstybes nares naudoti ES lėšas, siekiant tobulinti šias paslaugas ir susijusias infrastruktūras iniciatyvų „REACT-EU“ ir „Next Generation EU“ dvasia;
91. ragina Komisiją ir valstybes nares į partnerystės susitarimų dėl Europos struktūrinių ir investicijų fondų galutinį turinį ir šių fondų programas įtraukti tikslus ir metodus, kuriais vadovaujantis būtų gerinamos neįgaliųjų gyvenimo sąlygos, sykiu laikantis prieinamumo ir nediskriminavimo principų bei investuojant į lygias galimybes ir neįgaliųjų dalyvavimą visose gyvenimo srityse, įskaitant paramą pereinant nuo institucinės globos prie gyvenimo bendruomenėje; prašo Komisijos atidžiai stebėti, ar ES lėšos naudojamos laikantis NTK nuostatų; pabrėžia, kad būtina laipsniška prieinamumo, dalyvavimo ir gyvenimo bendruomenėje apibrėžčių konvergencija, kaip būdas valstybių narių sanglaudai stiprinti;
92. ragina valstybes nares pasinaudoti atitinkamų ES fondų teikiamomis galimybėmis kurti darbo vietas ir apmokyti neįgaliuosius, užtikrinti ir remti visapusišką viešųjų erdvių ir infrastruktūros prieinamumą bei padaryti viską, kad ES finansuojami veiksmai pasiektų neįgaliuosius; apgailestauja dėl to, kad ne vienoje valstybėje narėje ES lėšos toliau naudojamos naujoms aplinkoms, kuriose segreguojami neįgalieji, kurti;

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

93. pabrėžia, jog būtina tinkamai finansuoti neigaliesiems reikiamą įrangą, siekiant užtikrinti, kad jie galėtų naudoti geriausias prieinamas technologijas ir įrenginius dalyvavimo kasdieniame gyvenime bei užimtumo ir socialinėje veikloje reikmėms;

94. pabrėžia, kad ES lėšomis jokiū būdu neturėtų būti finansuojami prieinamumo reikalavimų neatitinkantys produktai, paslaugos ar infrastruktūra;

95. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad į kaimo plėtros programas ir strategijas būtų įtraukiamos konkrečios neįgalių kaimo gyventojų informavimo priemonės ir kad jie dalyvautų kuriant ir įgyvendinant minėtąsias programas ir strategijas;

Skaitmeninimas

96. ragina valstybes nares domėtis skaitmeninimo ir skaitmeninių sprendimų teikiamomis galimybėmis ir potencialu bei pripažinti pagalbinių ir adaptyviųjų technologijų vertę neigaliesiems, deramai atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugą ir susirūpinimą dėl etikos keliančius klausimus; primena, kad skaitmeninių priemonių ir pagalbinių technologijų naudojimo potencialas priklauso nuo neįgaliųjų galimybių ugdyti skaitmeninius įgūdžius; pabrėžia, kad būtinų skaitmeninių įgūdžių ugdymas ir žinios dirbtinio intelekto srityje gali tapti atrama pažeidžiamų grupių atstovams, pvz., neigaliesiems, siekiantiems įsitvirtinti darbo rinkoje;

97. pažymi, kad COVID-19 pandemija parodė, jog visi gyventojai turėtų turėti galimybę naudotis skaitmenine pertvarka, nepatirdami diskriminacijos ar atskirties; akcentuoja IRT svarbą judumo, komunikacijos ir viešųjų paslaugų prieinamumo požiūriais; todėl ragina valstybes nares aktyviai skatinti neįgaliųjų dalyvavimą, pasirūpinant reikiamomis priemonėmis, kuriomis būtų užtikrinama jų prieiga prie internetinių viešųjų paslaugų;

98. ragina ES institucijas užtikrinti aukščiausius savo infrastruktūros, paslaugų ir skaitmeninių paslaugų standartus, dėti visas pastangas, kad jų dokumentai, susiję su teisėkūros procedūromis, būtų skelbiami vartotojams patogiu ir prieinamu būdu, ir užtikrinti, kad neįgalieji galėtų tinkamai ir visapusiškai naudotis jų interneto svetainėmis bei susisiekti skirtomis formomis; ragina valstybes nares kurti programas, kuriomis būtų siekiama neįgaliuosius įtraukti į visuomenės gyvenimą pasitelkiant sporto, meno, kultūros ir laisvalaikio veiklą bei skatinamas visiškai nevaržomas jų dalyvavimas politikos procese;

Moksliniai tyrimai

99. ragina Komisiją toliau tirti besiformuojančių technologijų poveikį ir pasekmes neįgaliųjų sveikatai, pvz., kaip yra apšvietimo LED lempučių poveikio šviesai jautriems asmenims atveju;

100. primena, kad, norint kurti tinkamą ir veiksmingą politiką bei rasti visų neįgaliųjų ES poreikiams pritaikytus sprendimus, būtini palyginami ir patikimi ES duomenys; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų, kad būtų sukurta bendra Europos statistikos, susijusios su asmenimis ir namų ūkiais, sistema, siekiant rinkti patikimus duomenis apie neįgaliųjų dalyvavimą įvairių lygmenų ir pobūdžio švietimo ir darbo veikloje bei socialiniame gyvenime;

101. pabrėžia, kad būtina investuoti į inovacijas ir mokslinius tyrimus, susijusius su neįgaliųjų užimtumu ir verslumu, siekiant padėti jiems išgyventi finansiškai ir dalyvauti ekonominiame bei socialiniame gyvenime;

102. pabrėžia, jog reikia daugiau mokslinių tyrimų ir inovacijų prieinamų technologijų srityje, kad darbo rinkos taptų įtraukesnės neigaliesiems; akcentuoja IRT svarbą neįgaliųjų judumui, komunikacijai ir galimybei naudotis viešosiomis paslaugomis;

Švietimas

103. teigiamai vertina tai, kad valstybės narės yra pasirengusios įgyvendinti įtraukią švietimo politiką; ragina valstybes nares toliau didinti savo švietimo sistemų pajėgumą teikti aukštos kokybės prieinamas švietimo paslaugas visiems besimokantiejiems, skatinant tokias specialias priemones ir personalizuotą pagalbą, kaip prieinamos konkrečioms poreikiams pritaikytos mokymo programos ir mokymosi priemonės, prieinamos IRT ir tinkamas skaitmeninis švietimas; ragina Komisiją užtikrinant vienodą požiūrį į neįgalius vaikus stiprinti vaiko garantijų sistemos vaidmenį ir svarstyti

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

galimybę taikyti prieinamą mokyklų stipendijų programą; ragina Komisiją ir valstybes nares investuoti į specialistų rengimą atsižvelgiant į neįgaliųjų poreikius; pakartoja, kad susijusių ES finansavimo programų įgyvendinimas ir paskirstymas turėtų padėti pereiti prie įtraukaus švietimo; akcentuoja, kad neįgaliesiems turėtų būti užtikrinama galimybė mokytis, – taip pat ir per tokias krizes, kaip COVID-19 pandemija, – o valstybės narės turėtų kovoti su visų formų diskriminacija ir atskirtimi šioje srityje; akcentuoja būtinybę didinti neįgalių jaunuolių dalyvavimą mokymuose, sykiu atsižvelgiant į jų poreikius, nes tai jiems suteiktų geresnes galimybes įsitraukti į darbo rinką; atkreipia dėmesį į naudą vaikams, priklausantiems kalbinėms mažumoms ir turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių mokantis gimtąja kalba ikimokyklinio ugdymo metais tais atvejais, kai jiems būna sunku vartoti kalbą ir bendrauti; ragina valstybes nares užtikrinti galimybes vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, mokytis mažumos kalba;

104. pažymi, kad įtraukios švietimo ir profesinio mokymo programos yra dvi esminės įtraukesnės darbo rinkos prielaidos; ragina Komisiją užtikrinti, kad būsimas ES požiūris į mikrokredencialus mokymosi visą gyvenimą ir įsidarbinamumo srityse būtų prieinamas ir įtraukus bei atspindėtų, kaip būtų galima geriau įgyvendinti neįgaliųjų teisę dirbti; ragina valstybes nares pasinaudoti pranašumais, kuriuos patobulinta Jaunimo garantijų iniciatyva teikia jaunų neįgaliųjų užimtumo, švietimo, stažuocių ar pameistrystės požiūriais, užtikrinti lygiateisę prieigą neįgaliesiems bei pradėti įgyvendinti konkrečioms poreikiams pritaikytą politiką;

105. akcentuoja ankstyvos, individualizuotos ir visapusiškos paramos neįgaliesiems vaikams, jų tėvams bei slaugytojams svarbą; ragina valstybes nares ypatingą dėmesį teikti neįgaliesiems ir specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams;

106. atkreipia dėmesį į ikimokyklinės intervencijos svarbą ir į tai, kad neįgalūs vaikai turi dalyvauti visuomenės gyvenime bei būti į ją įtraukiami jau pačiais ankstyviausiais savo gyvenimo tarpsniais; pažymi, jog, kai ir kur įmanoma bei patartina, reikia sudaryti galimybes labiau finansuoti įtraukų švietimą, siekiant skatinti įtraukaus švietimo poveikį neįgaliesiems arba negalios neturintiems vaikams bei finansuoti mokslinius tyrimus įtraukaus švietimo srityje; mano, kad būtina skatinti naudoti naujas technologijas, įskaitant IRT, pagalbos judumui prietaisus ir papildomus prietaisus bei neįgaliesiems tinkamas technologijas; pabrėžia, kad švietimas nepaprastai svarbus asmenybės raidai ir kad neįgaliesiems prieinamos mokymosi aplinkos suteikia jiems galimybę visapusiškai prisidėti prie visuomenės gyvenimo visais jo aspektais;

107. pabrėžia, kad neįgalieji turi būti visais požiūriais integruojami į darbo rinką skatinant įtraukų švietimą ir jų poreikius atitinkančias lanksčias užimtumo formas (pvz., nuotolinį darbą arba pažangų darbo modelį) bei visapusiškai įtraukiant neįgaliųjų asociacijas į įtraukų strategijų kūrimą;

108. pažymi, kad neįgalieji neretai būna įgiję aukšto lygio įgūdžius ir kvalifikacijas, tačiau jos nepakankamai vertinamos; pažymi, kad jiems tai trukdo realizuoti savo potencialą, o visuomenė netenka socialinės ir ekonominės naudos, kurią teikia jų integracija;

109. yra tvirtai įsitikinęs, jog valstybės narės turėtų teikti deramą paramą neįgaliesiems vaikams, kad valstybinis švietimas galėtų tapti individualizuotos pedagoginės paradigmos stuburu;

110. pripažįsta mokyklos ir sporto vertę; tai nepaprastai svarbu neįgalių vaikų, ypač turinčių autizmo spektro sutrikimų, augimui ir raidai; apgailestauja, kad dėl nuotolinio mokymosi pandemijos metu jie neteko galimybės užsiimti šia labai svarbia veikla; viliasi, kad, įgyvendinant grįžimo į įprastą gyvenimą politiką valstybėse narėse, prioritetas bus teikiamas jų švietimui;

111. siūlo, kad, įgyvendinant platesnę švietimo strategiją neįgaliųjų teisėms remti ir apsaugoti, būtų kuriami projektai, skirti sąmoningumui neįgaliųjų poreikių klausimu ugdyti, pozityviai panaudojant kultūros priemonių potencialą, pvz., skatinant kultūros renginius;

112. ragina valstybes nares vadovautis gairėmis, kurias Komisija pateikė savo komunikate dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m., susijusiomis su vyriausybės pareiga skatinti integravimą visuose švietimo ir mokymo sektoriuose, laikantis JT įpareigojimų, nustatytų pagal NTK; ragina užtikrinti, kad nacionalinė, Europos ir regioninė švietimo politika apimtų įtraukios tvarkos sistemą, siekiant palengvinti neįgalių studentų integravimą į švietimą bei vengti bet kokios diskriminacijos;

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

Neįgalių moterų teisių apsauga

113. teigiamai vertina 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategiją ir tai, kad joje kalbama apie konkrečius iššūkius, su kuriais susiduria neįgalios moterys ir mergaitės; ragina užtikrinti, kad į lyties ir negalios sankirtą būtų atsižvelgiama visų sričių ES politikoje, programose, iniciatyvose ir nacionaliniuose valstybių narių veiksmų planuose; ragina optimizuoti esamų ir būsimų ES finansavimo priemonių naudojimą, siekiant skatinti prieinamumą ir nediskriminavimą;

114. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti visapusišką neįgalių moterų tobulėjimą, pažangą ir įgalėjimą bei skatinti jas dalyvauti priimančioms viešuosius sprendimus; pažymi, jog turėtų būti taikomos deramos priemonės, siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai atsižvelgiama į jų perspektyvas ir kad greta specialiai neįgaliesiems skirtų patariamųjų tarnybų būtų skatinamas neįgaliosioms moterims atstovaujančių organizacijų dalyvavimas;

115. ragina Komisiją ir valstybes nares skubiai spręsti smurto dėl lyties problemą, su kuria susiduria neproporcingai daug neįgalių moterų ir mergaičių, pasinaudojant Stambulo konvencija ir išplečiant nusikaltimų sritis, kad jos apimtų konkrečias smurto dėl lyties formas, kaip nustatyta SESV 83 straipsnio 1 dalyje; ragina Komisiją tuo pasinaudoti kaip teisiniu pagrindu siūlant privalomas priemones ir holistinę ES pagrindų direktyvą, siekiant užkirsti kelią visų formų smurtui dėl lyties ir su juo kovoti; ragina Komisiją užtikrinti, kad neįgalių moterų poreikiai būtų įtraukti į iniciatyvas, kuriomis parama aukoms teikiama pagal Lyčių lygybės strategiją ir Aukų teisių strategiją, ir kad parama aukoms būtų teikiama laikantis prieinamumo principo;

116. apgailestauja, kad fizinę ir kognityvinę negalią turinčios moterys ir mergaitės diskriminaciją dėl lyties patiria medicinos sektoriuje; mano, kad neįgaliosioms moterims ir mergaitėms turi būti užtikrinama visapusiška ir lygiateisė prieiga prie medicininio gydymo, kuris atitiktų konkrečius jų poreikius, teikiant specialias su negalia susijusias sveikatos priežiūros ir bendrąsias paslaugas; ragina valstybes nares užtikrinti tolesnį medicinos specialistų mokymą, susijusį su specifiniais neįgalių moterų ir mergaičių poreikiais, ir pasirūpinti, kad neįgalios moterys ir mergaitės gautų visą reikiamą informaciją bei galėtų laisvai priimti sprendimus dėl savo sveikatos;

117. ragina užtikrinti visuotinę pagarbą lytinei ir reprodukcinėi sveikatai bei teisėms ir prieigą prie jų; apgailestauja dėl kai kuriose šalyse stebimos priešiškos reakcijos į moterų lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, dėl kurios ypač nukenčia neįgalios moterys ir mergaitės, susiduriančios su dar didesnėmis kliūtėmis, kai nori pasinaudoti sveikatos priežiūros paslaugomis; pabrėžia, jog svarbu, kad valstybės narės imtųsi visų būtinų kovos su priverstine sterilizacija priemonių; primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti viešas investicijas, kad neįgaliosioms moterims ir mergaitėms būtų užtikrinama visapusiška galimybė naudotis lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugomis bei teisėmis; apgailestauja, kad neįgaliosioms mergaitėms dažnai užkertamas kelias į lytinį švietimą; primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti visapusišką ir įtraukiant švietimą seksualumo ir santykių klausimais;

118. ragina valstybes nares užtikrinti prieinamą ir laisvą nuo stereotipų švietimo sistemą, kurioje būtų taikomos įtraukios švietimo priemonės, o neįgalios moterys ir mergaitės būtų parengiamos darbo rinkai, ypatingą dėmesį skiriant skaitmeniniams gebėjimams ir mokymuisi visą gyvenimą, bei pasirūpinti, kad neįgalios moterys ir mergaitės galėtų pasirinkti tokias studijų sritis, kad galėtų dirbti norimą darbą, kuriame galėtų panaudoti visą savo potencialą ir nebūtų varžomos neprieinamumo, išankstinių nuostatų ar stereotipų; pripažįsta, kad švietimas ir tolesnis įsidarbinimas susiję; pabrėžia, kad, siekiant kovoti su užimtumo skirtumu, būtina užtikrinti visapusišką prieigą prie švietimo;

119. ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti užimtumo skirtumo, su kuriuo susiduria neįgalios moterys, problemą, visų pirma kovojant su lyčių stereotipais, stiprinant jų dalyvavimą skaitmeninėje ekonomikoje, didinant jų skaičių švietimo, mokymo ir įdarbinimo, susijusio su gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykais ir profesijomis, srityse bei kovojant su tokiais nuo darbo atgrasančiomis priemonėmis, kaip seksualinis priekabiavimas; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis konkrečių veiksmų, siekiant užtikrinti, kad neįgalios moterys dalyvautų priimančioms sprendimus ir gautų vienodą užmokesčių už vienodą darbą taikant privalomas darbo užmokesčio skaidrumo priemones, kovoti su didele dirbančiųjų skurdo rizika ir suderinti darbo teisės aktus, pvz., dėl lanksčių darbo sąlygų ir vaiko priežiūros atostogų,

2021 m. spalio 7 d., ketvirtadienis

atsižvelgiant į specifinius jų poreikius; ragina Komisiją ir valstybes nares remti socialinės ekonomikos verslo modelius ir iniciatyvas, kuriomis siekiama gerinti neįgalių moterų socialinę įtrauktį ir įtraukimą į darbo rinką, įgyvendinant socialinės ekonomikos veiksmų planą;

120. pažymi, kad, norint suprasti neįgalių moterų ir mergaičių padėtį, nepaprastai svarbu surinkti daugiau duomenų ir informacijos; ragina rinkti svarbius, tikslius, suskirstytus duomenis, atžvalgius lyčiai ir negaliai, siekiant susidaryti vaizdą apie iššūkius, su kuriais susiduria neįgalios moterys, visų pirma darbo rinkoje;

o

o o

121. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Tarybai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrai, Regionų komitetui, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Jungtinėms Tautoms.
